

כ. ולא תחש"ו

ליכ ל - ל"ה

זה הוא המסבד של גליונות כי חטא חטי"ב, חטי"ד, חטט"ו, בפעולות מטה למן רדתו מן ההר.

א. אלוה כלייה

אברבנאל שואל: כמה שאמר מטה אל העם (ל'): "אתם חטאתם וסאה גדולה". וכן אמר בתפלתו (ל"א) "אנא חטא העם הזה חטאה גדולה ויעשו להם עגל זהב ועתה עם חטא חטאתם ואח אין מחני נא מספרך...". כי הנה קודם שירד משה מן ההר התפלל על עון העגל, וטם נאמר (י"ד) "וינחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו" - ואם כבר טב מחרון אפו לא היתה צריכה תפילה אחרת, ולא טיעלה אל ה' לבקט עליו ולא שיאמר "ועתה אם חטא חטאתם ואם אין...".

כנה לטאלתו

ב. ל' אתם חטאתם חטאה גדולה

ספורנו: דעו גדול חטאתכם, כי אמנם בידיעתו תהיה חטובה בלי ספק כאמרו (תהלים ג"א) "כי מטעי אני אדע" וכאמרו (ירמיהו ג') "אך דעי עונך". מה קטח לו בפסוקנו ומה תיקן בפרוטו?

ג. טאלות ודיוקים בלטי:

ל"א אנא חטא העם הזה חטאה גדולה ויעשו להם אלוהי זהב. רש"ם ד"ה אלוהי זהב:

אתה הוא שגרמם להם, שהטמעת להם זהב וכל חפצם מה יעשו טלא יחטאו? מטל למלך שהיה פאכיל ומטקה את בנו ומקטטו וחולה לו כיס בצוארו ומעמידו במתח בית זונות, מה יעשה הבן טלא יחטא? ספורותיו של רש"ם הם:

ברכות ל"ב א: מטה חטיח דבריה כלפי מעלה...

דבי ר' ינאי אמרי מהכא: (דבריה א' א') "ודי זהב". מאי "ודי זהב"? אמרי דבי ר' ינאי: כך אמר מטה לפני הקבה"ו: "רבוננו של עולמו בשביל כסף וזהב שהטמעת להם לישראל עד טאמרו "די", הוא גרם טעטו את העגל. אמרו דבי ר' ינאי: אין ארי נוהם. (רש"ם: טמח ומטתגע ומזיק) מתוך קופה של חבן אלו מתוך קופה של כתר... אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן: מטל לאדם שהיה לו בן, הרחיצו וסכו והאכילו והטקה ותלה לו כיס על צוארו והוסיכו על פתח טל זונות, מה יעשה אותו הבן טלא יחטא.

יומא ט"ו ע"ב:

... וצריך לפרוט את החטא (רש"ם: כשהוא מתודה אומר חטא פלוני חטאתי) טנאטר (טמות ל"ב): "אנא חטא העם הזה חטאה גדולה ויעשו להם אלוהי זהב". דברי ר' יהודה בן בבא. ר' עקיבא אומר: (תהליח ל"ג) "אטרי נטוי מטע, כטוי חטאה" (רש"ם: אטרי מי טלא נתגלה עונו), אלא מהו טאמר מטה "ויעשו להם אלוהי זהב"? כדר' ינאי, דא"ר ינאי: אמר מטה לפני הקבה"ו: רבוננו של עולם, כסף וזהב שהרבית להם לישראל עד טאמרו "די" גרם להם טיעטו אלוהי זהב.

(1) מה קטח לרש"ם בפסוקנו?

(2) המטל במלך ובבנו נאמר בגמ' בדברי דבי ר' ינאי על דברים א' א' - ולא נאמר בקטר לפסוקנו. מה ראה רש"ם להעבירו לפסוקנו ולא לאמרו במקומו דבריה א' א' ד"ה ודי זהב?

(3) מה ראה רש"ם טלא לפרט פסוקנו בדברי ר' יהודה בן בבא שהוא מפני שצריך לפרט חטאו, ובחר בדעתו של דבי ר' ינאי?

(4) מהו הפ' בנכסאים טבו מבוטא רעיונו של ר' ינאי? (מי טלא מנא אח הפסוק יטלח טאלתו וייענהו)

טאלות וגם חטובות נא לטלוח לנחמה ליבוביץ, ירוטליח. ר' כלייה